

Ikki ber til at skriva í einum lítlum samfelag

Um endurminningarnar hjá Heðini Brú: – Mark millum veruligt og óveruligt lív var ikki til. Heðin Brú »Endurminningar«.

JÓGVÁN ISAKSEN

Tá ið »Endurminningar« hjá Heðini Brú kom út í 1980 var tað ikki púra óvantað. Tær fyrstu 170 síður, ið siga frá uppvøkstrinum fram til 1918, høvdu áður verið prentaðar í Varðanum frá 1972-1978, og hesin parturin er tann mest livandi og tann við flest brigdum í lýsingini av persónum og umhvørvi. Helst tí, at jú longur aftur í tíðini ein hending er farin fram, jú lættari er at hava hana á lofti, uttan at alt ov nógv fara upp á gos. Men ivaleyst eisini tí at barnaárin á ellisárum gerast týðuligari og týðuligari, meðan vaksnaárin hava lyndi til at fána burtur.

Heðin Brú ger í endanum á bókini vart við, at hann hevur hildið seg aftur undir skrivningini av endurminningunum: »Hetta var so tað sindrið, sum eg havi ætlað mær at skriva. Lítilsvert og einkisligt, tað sigst ikki annað. Brot úr endurminningum, tey sum eg nú havi lagt í at skriva og sum eg havi lagt í at minnst«. Kortini er hetta »sindrið« nærum 400 síður til longdar.

Barnaár

»Tað man hava verið lítið veiggi í mær, líka frá tí eg kom undan móðurfaldi«. Hetta eru fyrstu orðini í »Endurminningum«, og tey gera vart við eina aðallind í frásøgnini og í pørtum av skaldskapinum við. Tað er kenslan av at vera heilsuveikur og tískil forfjónaður. Hann eigur ikki lut í felagskapinum hjá teimum frísku og sterku. Skjótt fær hann ta sjálvsfatan, at hann er eitt býtsbarn, eitt, sum eisini í

bohøjskolen inni í Keypmannahavn hoyra eisini upp í tann dyggara partin av endurminningarbókini. Lýsingin av hvussu hann í heilum líður hungur árin á

Landbohøjskolen, men er ov stoltur at siga fólki frá, er sterk. Hon boðar frá tí treiskni sum kravdist, skuldi hann megna at útinna ta ætlan, sum varð lögð heima í

Skálavík og umborð á sluppunum undir Íslandi. Seinni verður sagt um hann: »Tú er ikki av Búðarslagnum fyri einki, treiskt sum skammurin!«

Stríðið við familju og umhvørvi annars, ið ikki litu honum til at fullføra eina útbúgving, fekk høvundin at gera av, at hann vildi aldrin aftur til Føroya. Hann søkir

eygunum á teimum allar-nærmastu ikki megnar at gera tað rétta. Líðandi kemur kenslan av at vera óráttáður, og nú eru vit í nám-indu av Høgna í »Lognbrá«.

Tann mest livandi og hugvekjandi parturin av »Endurminningum« er um barnaárin í Skálavík beint eftir aldamótíð. Tann nýggja tíðin er ávegis, men í einari gamlari bóndabygd eru tað mong sum ikki varnast hetta - ella vilja varnast tað - og eina tíð heldur lívið fram sum vant. Hvussu barnið sansar og upplivir verður víst í glógvandi brotum og við sjónarhornum sum dýpa tað lýsta.

Spakuliga fylgja vit høvundinum upp ígjøgnum árin og eru við honum og pápanum á fjalli, við hinum dreingjunum eftir písum, hann rekur gæs og seyð og mangt annað, men bæði sjúkan og tað at vera lítils-mettur av øðrum er honum ein tung byrða. Hetta, hvussu onnur fata hann, gerst høvuðsfiggindin og so serliga hugburðurin hjá foreldrunum. Hann ætlar sær at vísa teimum, at sjálvt um honum dámar at lesa, so er dugur í honum kortini. At sita við bók, varð jú roknað sum tíðarspilla ella tekin um leti. Ein skyldmaður úr aðrari bygd stuðlar honum í at fara til skips, og at hann skal sleppa at lesa, tá ið ikki annað arbeiði er at triva í.

Undir Íslandi og í Keypmannahavn

Túrarnir til skips og serliga eitt ódnarveður, sum lesarin kennir aftur úr »Fastatøkum«, verða livandi og nágreiniliga lýst, men dronginum vantar fiskieyðnu, og hann ger tí av, at hann vil fá sær útbúgving. Fyrst er hann á ársskeiði á Háskúlanum veturin 1919/20, eitt skeið sum fær ómettigan týðning fyri hann, og síðani gongur leiðin í 1922 til Danmark. Árin á ymsum gørdum, cinamest um Lyngby-leiðina, og á Land-

